

[Hvidberg.]

Den højtærede undervisningsminister, i hvis liv Goethe jo har spillet en rolle, og som kender Goethe bedre, end mange andre gør, vil kunne sige os, hvor det bekendte ord af Goethe står, at det er ikke kunstværket, der skal bøje sig ned til mennesket, men det er mennesket, der skal vokse op til kunstværket. Dette vil sige, i moderne forstand, at der skal skabes forudsætning for, at vi alle, også de brede befolkningsmasser, kan lære at forstå kunsten også i dens højere og mere subtile form. Det er ikke således, at man skal gå den omvendte vej og skabe en forfladiget og ringere kunst, som umiddelbart forstås af alle. Man skal gå den vej at skabe forudsætning for, at alle kan forstå kunsten også i dens højere former, og det er mit håb, at også et Willumsen-museum må bidrage hertil. Jeg tror, ja, jeg ved, at vi, dersom vi får disse værker samlet, vil kunne lære af dem ved at se på dem og tilegne os dem.

Med disse ord skal jeg på mit partis vegne give tilslutning til det fremsatte lovforslag.

Svend Jørgensen: Tanken om et Willumsen-museum har jo vakt en voldsom diskussion i offentligheden, særlig indenfor kunstnerkredse. Denne diskussion er ikke af ny dato; den var fremme i 1929, da man gjorde forsøg på at optage samlingerne i statens museum for kunst, i 1939, da der var tale om et museum bygget efter kunstnerens eget udkast, og i 1947, da samlingerne blev ført hjem, og nu er diskussionen altså på basis af gavebrevet af 1. september 1947 ført ind i borgerrepræsentationen og herind i rigsdagen, samtidig med at den raser stærkere end nogensinde før i kunstnerkredse, hvad der jo har givet sig udslag i de kendte udtalelser til offentligheden og de henvendelser til regering og rigsdag, som er omdelt til samtlige medlemmer af det høje ting.

Efter Københavns kommunalbestyrelses vedtagelse for et par dage siden er det altså nu faldet i rigsdagens lod at træffe den endelige afgørelse i denne sag på basis af det lovforslag, som den højtærede undervisningsminister har fremsat for tinget, et lovforslag, der indeholder en plan, som vidner om stort diplomatisk snille og megen forhandlingsevne hos den højtærede minister.

Men uanset om forhandlingerne her i rigsdagen fører til det resultat, som det er forståeligt at ministeren ønsker efter det ikke helt ringe arbejde, han har lagt i denne sag, er det min opfattelse, at denne diskussion vil rase videre endnu i lang tid. Dette er også forståeligt, for der er meget, der taler

både for og imod i denne sag. Jeg ser i denne forbindelse ganske bort fra de personlige momenter, som kan have gjort sig gældende med hensyn til den gamle kunstners testamentariske bestemmelser. De er forståelige, men de er ikke afgørende. Afgørende er derimod, at hvis staten eller Københavns kommune eller begge i forening nu siger nej tak til denne gave, vil samlingerne utvivlsomt blive spredt for alle vinde, idet det jo næppe vil kunne tænkes, at Frederikssund kommune, der også nævnes som gavemodtager, ville være i stand til at påtage sig de forpligtelser, som følger med modtagelsen af gaven.

Afgørende er det nu ikke, at kunstneren selv sætter værdien af sin gave meget højt, til 8 mill. kr. Det er nemlig i høj grad udtryk for en personlig vurdering, og denne kan næppe stå for en sagkyndig dom. Samlingerne er jo — det kan ikke bestrides — en broget blanding af kunstværker, malerier, skulpturer, relieffer, tegninger, skitser og keramiske arbejder, og de er tillige en broget blanding af egne arbejder og interessante indsamlede kunstgenstande. De sidstes op-rindelse er imidlertid problematisk, og kunstneren har stundom selv søgt at bedre på det.

Som nævnt deles kunstværkerne i den såkaldte „gamle samling“ og „nye samling“, og det er, som det også blev berørt af undervisningsministeren i hans forelæggelsestale i det høje ting, jo især imod „gamle samling“, kritikken rettes. Det må vist også i sandhedens interesse siges, at den er meget broget, en samling på godt og ondt, og at det, hvis staten og kommunen nu i forening modtager gaven og opretter museet, vil blive absolut nødvendigt at skelne imellem, hvad der skal ophænges, og hvad der skal magasineres. Nå, det har Willumsen jo forøvrigt også givet tilladelse til.

Men selvom „nye samling“, Willumsens egne arbejder, er af uomtvistelig kunstnerisk værdi, lider den i alt fald af den iøjnespringende skavank, at den ikke kan opfattes som noget fuldgyldigt udtryk for kunstnerens livsværk. Hertil er der for mange arbejder fra hans ældre år, med hans svagere, meget outrerede og omdisputerede kunst. Jeg vil ikke gå så vidt at sige, at alle kunstnerens betydelige arbejder mangler i samlingen, men langt de bedste og de mest fremragende er ikke med. Nogle af dem er nævnt af de ærede foregående talere, f. eks. „Bjergbestigersken“, „Badende Børn“, „Efter Stormen“, „En Moders Syn“, „Bjerglandskabet“, „I Sydens Sol“, „En Fysiker“, „Legende Amoriner“, „Vaskeriet i Paris“ og flere andre, alle meget fremragende kunst-